

# SUCCULENTA

Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

Secretariaat : G. D. DUURSMA, B 185 HUIZUM bij Leeuwarden.

## Bijdragen tot de kennis der Crassulaceae. X

### *Dudleya* Britt. et Rose (vervolg).

Een nauw aan *Dudleya pulverulenta* verwante soort is *Dudleya anthonyi* Rose door Dr. J. N. Rose beschreven in Bulletin of the New York Botanical Garden 3. p. 13, 1903.

Deze plant is afkomstig van San Martin Island (Neder-Californië) en werd in 1896 gevonden door A. W. Anthony, wiens naam zij ook draagt.

De groote, lichtgekleurde planten steken in haar vaderland scherp af tegen de rotsen, waarop zij voorkomen.

De meest op den voorgrond tredende verschillen met de eerstgenoemde soort vindt men in de iets langere (20 cM.) en smallere (4 à 5 cM.) bladeren der rozet, terwijl de bloemsteeltjes iets langer en de deelen der kelk smaller zijn.

Zooals ik reeds schreef (pag. 6) hebben slechts weinige soorten hun weg naar de verzamelingen gevonden en die, welke aangetroffen worden, komen meestal voor onder den naam van *Echeveria*.

De meest bekenden vinden hier een plaatsje.

Zoo bijvoorbeeld *Dudleya purpusi* (Schum.) Britt. et Rose (syn. *Echeveria purpusi* Schum.) een bleek-groen, eenigszins bedauwd gewasje, met 4 tot 7 cM. lange en 2 cM. breede, ruitvormige bladeren, die op het midden van het blad het breedst zijn en scherp toegepitst ; de bloemkroon is bij deze soort citroengeel van kleur.

Een andere soort is *Dudleya cymosa* (Lem.) Britt. et Rose (syn. *Echeveria cymosa* Lemaire) waarbij de eenigszins lansvormige, 10-12 cM. lange en op het breedste gedeelte 2.5 à 3 cM. breede bladeren, die in een spitse punt eindigen, een zeer dicht gestelde rozet vormen.

Jong zijn de bladeren zeer licht van kleur en sterk bepoederd, de oudere zijn meestal bronskleurig. Bloemkroon bleek geel.

*Dudleya cotyledon* (Jacq.) Britt. et Rose, de bekende *Echeveria californica* van Baker, is een vrijwel stengellooze plant, waarbij de rozet bestaat uit een vrij groot aantal bleek-groene tot zeegroene, 6 tot 10 cM. lange en 2 cM. of minder, breede bladeren, die spits eindigen.

De bloemstengels van *Dudleya cotyledon* worden tot 50 cM. lang, de deeltjes der kelk zijn wit bepoederd, de bloemkroon is geel en 1 cM. lang.

*Dudleya* spec.

Voor een paar weken ontving ik een exemplaar van een plant, die door G. S. Miller in Californië verzameld werd. De gewoonte van het meerendeel der Succulenten getrouw, heeft deze plant gedurende de reis het groeien niet gestaakt, doch uit beide koppen een aantal blade-

ren ontwikkeld die, door gebrek aan licht, geen chlorophyl (= bladgroen) bevatten.

Ook de vorm der nieuwe bladeren is niet normaal, terwijl de oude door indroging, evenmin betrouwbare gegevens vertoonen, zoodoende is het mij op het oogenblik tot mijn spijt onmogelijk deze soort te determineeren, zoodat ik de beschrijving voorloopig moet uitstellen.

Daar ik, in deze bijdragen, vrijwel zonder uitzondering planten behandel, die in de verzamelingen of bij de kweekers voorkomen, moet ik over de verdere Dudleya's zwijgen, zoodat 9/10 der thans bekende soorten hier niet genoemd zal worden.

Ik vermeld deze omstandigheid hier, omdat die mij gelegenheid geeft er op te wijzen, dat onze verzamelingen zoo'n geheel ander aspect konden vertoonen dan gebruikelijk is.

Wat toch is het geval? Het meerendeel der verzamelaars heeft een 'tegenzin tegen die planten welke er niet „cactus-achtig” uitzien.

Euphorbia's, Stapelia's en Mesembrianthemum wil men nog wel aanhouden, maar al wat bladeren vormt is niet gewenscht.

Dat zoodoende een vrij eentonige reeks ontstaat, zal niemand kunnen ontkennen, dat men zich eveneens een groot gedeelte van het jaar bloemen ontzegt, schijnt men niet te weten.

En voor de zooveelste maal kan ik het niet nalaten om een lans te breken voor die „andere” vetplanten, want werkelijk: indien van schoone planten sprake is, dan zijn er, vooral onder de Crassulaceae, soorten van onvergelykelijke schoonheid, soorten waarbij bovendien de bladeren zoo in strijd zijn met wat wij gewoonlijk daaronder verstaan, dat vele cactussen ternauwernood een vergelijking kunnen doorstaan als het om vreemdsoortigheid gaat. Men denke toch niet dat alles, wat geen Cactus is, eender is en met weinige variaties overeenstemt met een rozet van het Huislook, integendeel!

Wat is tenslotte het gevolg van die veronachtzaming? Dat zelfs de mooiste soorten niet anders dan bij hooge uitzondering voorkomen en dat de kweekers, hoewel op hun qui-vive, als het de troetelkinderen betreft, niets noemenswaard in voorraad hebben noch kunnen laten komen als men die „andere” succulenten bij uitzondering wenscht te koopen.

Bij geregelde vraag zou dat heel anders zijn, denk ik.

En ontvangt men inderdaad wat, dan deugt er van de nomenclatuur meestal absoluut niets.

In een zending ontving ik bijv. eens twee geheel verschillende Agaves als *Agave angustifolia* en een *Haworthia margaritifera* onder den naam van *Haworthia mirabilis*, terwijl als *Stapelia gigantea* en *Stap. grandiflora*, beide donzig behaarde species met vrij zware stengels twee akelig gladde en spichtig dunne Stapeliatwijgen bijgevoegd waren.

„Onbekend maakt onbemind”. Jammer genoeg is dit zoo; gelukkig is het even waar dat meerdere verzamelaars na bijv. *Pachyphytum bractepsum*, *Dudleya pulverulenta*, *Sedum allantoides*, *Cotyledon orbiculata* en dergelijke gewassen gezien te hebben, niet gerust hebben voor zij ook deze aan hun collecties hadden toegevoegd.

„Om op te eten”, zei een dame van eerstgenoemde, en „om te stelen”, was de waardeering van *Sedum allantoides*.

Waarom zoudt ge U zelf deze schoonheden in uw collectie ontzeggen?

## Dankbare Kamerplanten.

Verleden jaar, zoo juist begonnen met het aanleggen van een cactusverzameling, werd ik geïnspireerd door een artikeltje in ons orgaan, waarin een onzer leden een korte verhandeling gaf over zijn verzameling Phyllo's. Ik vatte aanstonds het plan op, mij ook op het kweken van die kamerplanten bij uitnemendheid te gaan toeleggen. In een bloemenwinkel hier ter stede was ik in de gelegenheid een zestal zeer verwaarloosde exemplaren zonder naam tegen geringen prijs te koop en deed vervolgens een beroep op steller van bovengenoemd artikeltje, die mij enkele stekjes en plantjes van zijn gekleurde Phyllo's welwillend afstond.

In den loop van het jaar liet ik verschillende soorten uit Antwerpen komen van den heer Fr. de Laet, zoodat ik den winter inging met pl.m. 25 exemplaren, vertegenwoordigende ruim 20 soorten. En dat was me een winter! Verschillende succulentverzamelaars zullen de gevolgen er van ondervonden hebben, daar er heel wat „stekelbolletjes” zooals mijn dochtertje zegt, bevroren zijn.

Mijn Phyllo's heb ik bij elkaar in een grooten bloembak geplaatst in de erker van mijn woonkamer, die op het Zuiden ligt. Hier hebben zij den ganschen winter gestaan in een temperatuur van pl.m. 13° R. ; de behandeling gaf ik de planten juist, zooals aangegeven staat in „Rother's Anzucht und Pflege der Kakteen”. Steeds droeg ik er zorg voor, dat er een ketel water op de kachel stond, terwijl ik de planten voor den nacht uit de erker achter de deze afsluitende overgordijnen terugzette en hij felle vorst de kachel langzaam doorbranden liet.

In Januari begonnen sommige planten al weer levensteekenen te geven, *Kermesnus magnus* ging zelfs een knop vormen. Het succes bleef dan ook niet uit: einde Februari droeg zoo juist genoemde Phyllo zijn eerste bloem, die het eentoonige groen van mijn Phyllo-groep kwam verbreken. Op eersten Paaschdag openden zich twee steenroode bloemen, naam er van mij onbekend, welke -ons zoo trefsend de Paaschboodschap in herinnering brachten, terwijl zoo juist uitgebloeid zijn een groote sterkgeurende *Lilos Solferino*, van binnen roze-rood, buitenste petalen koffiebruin, en een kleinere *Katharina*, zacht-rose van kleur.

Thans staat op uitkomen een *Albertville*, die zuiver wit moet zijn. Bovendien gingen mij een knop van *Delicatus* en een van *Raphaël* verloren ; de eerste stiet ik af, terwijl de tweede hoogstwaarschijnlijk te veel van de tocht van het raam te lijden had gehad.

Thans vertoonen meerdere soorten knoppen, bijv. ook *Cereus speciosus*, zoodat ik bij doelmatige behandeling het geheele jaar door bloemen hoop te hebben.

Een volgende maal hoop ik eens iets van mijn andere afdeling, de bolvormige, te vertellen.

L.

V.

---

## Belangrijke vetplantenverzamelingen in Nederland.

*De Rotterdamsche Diergaarde (vervolg).*

In de Victoriaserre, de kas, waar 's zomers vrijwel ieder jaar de beroemde *Victoria regia* in bloei komt en waar het dus tropisch warm kan zijn, is in den doorloop naar het rechterzijgedeelte een afzonderlijk tablet geheel aan succulenten gewijd. Om de al te groote belangstelling, die het publiek wel eens aan den dag legt voor de leuke

miniatuurplantjes wat te temperen, is het geheel achter een stevig gaaswerk opgesloten. En hier kan nu de cactusliefhebber zijn hart ophalen. De eeuwig jeugdige hortulanus zorgt steeds weer voor wat nieuws. Daar vinden we dan de *Peirescia aculeata*, die eigenlijk helemaal niet op een cactus lijkt, als de gemeene stekels aan den voet der bladeren hem niet zouden verraden. Dit is dan ook het eenige cactusgeslacht, waarbij de bladeren op die der gewone bladplanten gelijken. Op dit oogenblik bevindt er zich juist een groote vrucht aan, die er uit ziet als een onrijpe tomaat. Verder is deze kas het paradijs voor verschillende soorten *Rhipsalis*. Om er slechts eenige te noemen : *Rh. Regnelli*, *paradoxa*, *rhombea crispa*, *pilesa*, *cavernosa*, *pachyptera*, *Swarziana*. Om er verder wat kleur aan te brengen, hangen in manden of polten een aantal planten van *Epiphyllum Makoyanum*, die in dezen tijd weer prijken met een ongekende bloemenweelde. Van de *Cerei* noemen we : *Cereus baxaniensis*, *C. Bonplandi*, *geometrizans*, *tuberosus*, *anisitsii*, *fascicularis*, enz. De goochelvormen der *Mesembrianthemums* (*pseudotruncatellum*, *calcareum* en *Schwantesi*) mogen natuurlijk evenmin ontbreken en vooral, wanneer ze omringd worden door wat bijpassende sleentjes is hun mimicry voor iedereen duidelijk, of ... heel vaak dan juist niet, zoo sprekend is de gelijkenis. Letten we nu op het aardige groepje *Euphorbia's*. Daar is allereerst: *Eu. resinifera*, die in uiterlijk veel op een *Cereus* lijkt, evenals dit trouwens met meerdere *Euphorbia's* het geval is. Bij de minste beschadiging komt echter het witte melksap voor den dag, dat reeds in de Oudheid als geneesmiddel gebruikt werd. Andere soorten zijn *Eu. Hystrix* van de Kaap, *Eu. Rebutti*, die beter bekend is onder den naam *E. cereiformis*. Verder *E. echinus* met zeskantigen stam en *E. mexicana* = *E. submammillaris*.

Van den rijken voorraad *Echinocacti* noemen we slechts enkele minder algemeen bekende : *Etus. Grossei* Schum., *Etus. Maassii* Heese, *Etus. Malletianus* Lem., *Etus. pilosus*, *Etus. Droegeana*, en de algemeenere soorten : *Grusoni*, *ingens*, *Haselbergi*, *Saglioni*, enz. Verder de wonderlijke *Pelecyphora pectinata*, waarvan de tepels gelijkenis vertoonen met kelderpissebedden. De eigenlijke naam dezer plant is *P. aselliformis*, waarvan de vorm *pectinata* slechts afwijkt door de fijnere witte, kort aanliggende stekels. Zooals in den aanhef reeds gezegd is, bevinden zich in de kweekkassen steeds een groot aantal planten in reserve, die dienen om de geleden verliezen aan te vullen of de collectie zoo nu en dan te vernieuwen. Hiertoe rekenen we ook de groote verzameling *Agave's* die 's zomers buiten staan en waarvan we reeds meerdere malen een bloeiend exemplaar signaleerden. Het vorig jaar zijn in het alpinum, een rotspartij, die zich bij uitstek leent voor de plaatsing van succulentengroepen, gedurende de zomermaanden een aantal vetplanten (*Aloe*, *Echinopsis*, *Gasteria*, etc.) buiten gebracht, eene proefneming, die wel voldaan heeft. Alleen heeft men ze den eersten tijd wat tegen al te felle bestraling moeten beschermen. Het mooie droge weer is voor den bloei erg bevorderlijk geweest. Hier staan ook de winterharde *Opuntia's*. Over deze en het derde gedeelte der verzameling (kweekkassen) evenwel de volgende maal.

## Opuntia diademata.

Nevenstaand cliché, ons door den vetplantenkweker Jansen te 's-Gravenhage welwillend afge-  
staan, stelt een *Opuntia diademata* Lem. voor, de uit Argentinië afkomstige „diadeemcactus” een struikachtig vertakte Opuntiasoort, welke zelden hooger dan 15 cM. wordt en zoowel door vorm als bestekeling sterk afwijkt van haar geslachtsge-  
nooten.



Zooals op de afbeelding duidelijk te zien is, zijn de stekels, welke meest alleenstaand aan de onderzijde der areolen zijn ingeplant, niet dun en rond, zooals bij het overgroote deel der cactussen, doch breed en plat. Zij zijn eenigszins perkamentachtig, buigzaam en zilverachtig glanzend, vandaar den

naam „diadeemcactus”.

Een gemakkelijke groeier is *Opuntia diademata* niet, doch wegens haar in 't oog loopend afwijkende groeiwijze en vorm behoort zij in elke goed gesorteerde verzameling thuis, waar zij en door vorm en door- karakteristieke bestekeling een aangename afwisseling teweeg brengt.

Men geve ze bij voorkeur een warm, lucht-vochtig plekje, dicht bij het glas en vermenge tamelijk veel kalkpuin door de aarde, waardoor de stekels intensiever schitteren.

Wie zich de weelde van een warme kas kan veroorloven, zal van *Opuntia diademata* het meeste genoeg hebben, echter zagen wij in de huiskamer of in een kamerkasje meermalen ook prachtexemplaren.

G. D. D

---

### Op den uitkijk

*Naturwissenschaftliche Wochenschrift* no. 3 (15 Januari 1922) Verlag Gustav Fischer te Jena bevat als hoofdartikel „Zur Kenntnis des Dickenwachstums der Opuntien” van Karl Reiche.

De diktegroei der *Opuntia*'s is een tot nu toe vrijwel verwaarloosd onderwerp en als reden daarvoor vermoedt de schrijver dat er in Europa niet veel volgroeide voorwerpen zullen voorkomen en, zeer terecht, betwijfelt hij of men zulke, in sommige gevallen 103 jaar oude, planten, gesteld dat zij al aanwezig waren, aan het mes van den onderzoeker zou willen opofferen.

Waar de heer Reiche, die thans in Mexico arbeidt aan een vóórstudie voor zijn „*Vegetationsskizze der Hochebene von Mexico*” dergelijke volwassen planten aldaar voor het grijpen heeft, kon hij zich ruimschoots van materiaal verzekeren en heeft hij de Cactusliteratuur met een belangrijken aanwinst kunnen verrijken.

Als typen voor de verschillende groeiwijzen nam hij *Opuntia tunicata* Lk. et Otto, *Opuntia imbricata* D. C. en *Opuntia tomentosa* S. D.

Achtereenvolgens worden behandeld :

I. De bouw van stam en wortel van opuntia vóór het tijdstip dat de diktegroei van den stam een aanvang neemt;

II. De diktegroei zelve; en als slot

III. Bemerkingen over het skelet der Cactussen.

Een 7 tal afbeeldingen werkt zeer mede tot verduidelijking van deze studie waarin de overgang van den jeugdvorm tot den volwassen toestand der Opuntia's helder voor oogen gebracht wordt. v. w.

*Haus, Hof, Garten* no. 16 (29 April 1922), bijblad van het Berliner Tageblatt is grootendeels gewijd aan de Cactuscultuur, daar het vrijwel geheel wordt ingenomen door een „ongeteekende” bijdrage, getiteld : „Die Kultur der Kakteen im Zimmer”.

Het 6 tal goed geslaagde illustraties, waarbij in het bijzonder die van een cristata-vorm van *Mamillaria rhodantha* en van een *Mamillaria cirrhifera* met een 20 tal koppen opvallen, zal niet nalaten indruk te maken.

De overige afbeeldingen stellen een uitgebreide verzameling cactussen, een met 3 bloemen getooide *Cereus grandiflorus*, *Echinocactus platensis* met 4 bloemen en een bloeiend exemplaar van *Echinocactus setispinus* voor.

Het artikel eindigt met de lezers te verwijzen naar het werkje van F. Thomas „Zimmerkultur der Kakteen” dat -ook in onze bibliotheek aanwezig is. v. w.

## Mededeelingen.

### NIEUWE LEDEN.

J. de Vries,

H. d. Sch.,

Julianadorp (N.-H.)

Jonkvr. O. Barsse v. Boetzelaer

Bilthoven „de Bremhorst”

K. Bourgonje

Leeuwarden,

Achter de Hoven V 39

VETPLANTENVERZAMELING J. J. VERBEEK WOLTHUIJS. Onze voorzitter, de heer J. J. Verbeek Wolthuijs, Molenaarstraat 35 (Laakkwartier) te 's-Gravenhage, deelt mij mede, dat hem herhaalde malen een onverwacht bezoek wordt gebracht, met de bedoeling zijn planten te bezichtigen.

Om teleurstelling te voorkomen, verzocht hij mij mede te deelen, dat hij gaarne bereid is zijn verzameling als een soort permanent tentoonstellinkje te beschouwen, mits zij, die hem wenschen te bezoeken daarvan *vooraf even kennis geven*, dus een dag of 3-4 van te voren. van hun komst bericht doen.

Dagelijks na 6 1/2 uur en Zaterdags na 2 1/2 uur zijn de tijden welke men voor het bezoek gelieve te bestemmen en waarop men, ik twijfel daaraan niet, van harte welkom zal zijn.

G. D. D.

RUILRUBRIEK. Aangeboden door W. H. Elinga te Helder (Wilhelminastraat 4) : *Mam. Bocasana* (6 exempl.), een moerplant van een *Echinopsis*, waaraan 20 jonge planten zitten, een *Echinopsis gemmata* en een *E. cereus Salm. Dyckianus*, alle mooie, jonge, gezonde planten, in ruil tegen *E. cactus apricus*, *E. concinm* of *E. mammulosus*.